

ХУЛОСАИ

комиссияи ташхисии шӯрои диссертациони 6D.KOA-061 дар назди Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав оид ба диссертатсияи Хусайнов Рухулло Салоҳиддинович дар мавзӯи «Саҳми Абурайҳони Берунӣ дар инкишофи донишҳои риёзӣ дар асрҳои миёна» барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (Ph.D), доктор аз рӯйи ихтисоси 07.00.10 – таърихи илм ва техника (таърихи математика)

Дар асоси қарори Шӯрои диссертациони 6D.KOA-61 аз 12.04.2024 барои рисолаи диссертациони Хусайнов Рухулло Салоҳиддинович аъзоёни комиссияи ташхис дар ҳайати 3 нафар мутахассисони соҳаи рисолаи химояшаванда аз шахсони зерин интихоб карда шуданд:

1. Сатторов А.Э. – узви шӯро, номзоди илмҳои математикаю математика ва доктори илмҳои педагогӣ (13.00.02 – Методикаи таълими математика), профессор – раиси комиссия;

2. Шамсудинов Ф.М. – доктори илмҳои математикаю математика (01.01.02 – муодилаҳои дифференциалӣ) – аъзои комиссия;

3. Ҳасанов Д.Р. – номзоди илмҳои таърих (07.00.10 – Таърихи илм ва техника) – аъзои комиссия.

Мавзӯи диссертациони Хусайнов Р.С. аҳамияти муҳими илмӣ дошта, бо он асоснок мегардад, ки омӯзиши таърихи математика воситаи муҳимми қобилияти маърифатӣ ва эҷодии хонандагон дар чараёни фаҳмиши ҳуди математика ба ҳисоб рафта, дар раванди ҷаҳонбинии илмии онҳо нақши муҳим мебозад.

Ҳадафи асосии таҳқиқоти мазкур омӯзиши осори риёзии Абурайҳони Берунӣ, муайян кардани нақш ва саҳми ӯ дар ташаккул ва инкишофи донишҳои риёзӣ дар асрҳои миёна, инчунин, ошкор намудани паҳлуҳои камомӯхта ва тамоман наомӯхтаи баъзе аз бахшҳои риёзиёт дар таърихи илм ва техника мебошад.

Унвонҷӯй дар раванди таҳқиқот ба чунин нағзониҳои илмӣ ноил гардидааст:

- аввалин маротиба таърихи илми ватанӣ осори риёзии Абурайҳони Берунӣ аз лиҳози таърихи илм ва техника мавриди баррасӣ қарор гирифтааст;
- аввалин маротиба дар Тоҷикистони соҳибистиқлол нақш ва саҳми Абурайҳони Берунӣ дар ташаккул ва инкишофи бахшҳои гуногуни риёзиёт (назарияи ададҳо, тригонометрия ва алгебра) нишон дода шудааст;
- аҳаммияти омӯзиши осори риёзии Абурайҳони Берунӣ барои хонандагону донишҷӯёни МТМУ ва МТОК-и кишвар ба назар гирифта шудааст;
- дар доираи таърихи математика нақши осори риёзии Абурайҳони Берунӣ барои донишмандони баъдина баррасӣ гардидааст.

Диссертатсия аз тарафи муаллиф мустақилона навишта шуда, дорои ягонагии дохилӣ мебошад. Натиҷа ва нуктаҳои навини илмии барои ҷимоя пешниҳодшуда саҳми шахсии муаллифи диссертатсияро нишон медиҳанд.

Мавзӯ ва мазмуни таҳқиқот бо шиносномаи ихтисоси 07.00.10 – Таърихи илм ва техника, ки аз рӯйи он ба шӯрои диссертатсионӣ мувофиқи фармоиши Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳуқуқи қабули диссертатсияҳо барои ҷимоя дода шудааст, мувофиқ мебошад. Ҳамзамон таҳқиқот ба талаботи Феҳристи ихтисосҳое, ки аз рӯйи онҳо дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дараҷаи илмӣ дода мешаванд, мувофиқат мекунад.

Комиссияи ташхисӣ таҳқиқоти диссертатсионии Ҳусайнов Рухулло Салоҳиддиновичро ҳамаҷониба мавриди баррасӣ қарор дода, онро кори баитмомрасидаи илмӣ-тахассусӣ меҳисобад, ки аз ҷониби муаллиф мустақилона ва дар сатҳи баланд ба анҷом расидааст. Натиҷаҳои асосии таҳқиқот дар 24 интишороти муаллиф, аз ҷумла 9 дастури таълимию методӣ, 6 мақола дар маҷаллаҳои илмии тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва 9 мақола дар дигар нашрияҳо ба таърифи расонида шудаанд. Дар интишорот натиҷаҳои асосӣ, хулосаҳои таҳқиқот ва тавсияҳои муаллиф инъикоси худро ёфтаанд.

Саҳми шахсии унвонҷӯй дар шакли маърузаҳо дар семинару чаласаҳои кафедраи математикаи умумӣ ва назариявии Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи Носири Хусрав, дар конференсияҳои минтақавию вилоятӣ, ҷумҳурию байналмилалӣ дар Кӯлоб, Хучанд, Бохтар ва Душанбе баррасӣ гардидаанд..

Натиҷаҳои ҳосилшуда, ки дар ҳулосаҳои ҷамъбастии диссертатсия ифода ёфтаанд, натиҷаи таҳқиқро тасдиқ менамоянд ва ҳаллу ҷасли доираи масъалаҳои онро собит месозанд.

Автореферат дар мутобиқат бо мантиқи таҳқиқ таҳия гардида, муҳтавои асосии таҳқиқотро инъикос менамояд. Натиҷаҳои илмие, ки унвонҷӯй ба даст овардааст, ба ихтисоси 07.00.10 – Таърихи илм ва техника (таърихи математика) мувофиқанд.

Дар таҳқиқоти диссертатсионии Хусайнов Рухулло Салоҳиддинович истифодаи мавод бидуни иқтибос ба муаллиф ё маъхаз мавҷуд набуда, ҳамаи сарчашмаҳои истифодашуда бо ишора ба муаллиф ё маъхаз тавассути иқтибос ба расмӣ дароварда шудаанд.

Дар рисолаи илмӣ ва дигар ҳуҷҷатҳои пешниҳоднамудаи Хусайнов Рухулло Салоҳиддинович маълумоти ғайрисаҳеҳ, аз ҷумла дар бораи корҳои аз тарафи унвонҷӯй ба ҷоп расонида шуда, мавҷуд намебошанд.

Автореферат мазмуну муҳтавои диссертатсияро пурра инъикос менамояд.

Натиҷаҳои умумии экспертизаи комиссияи экспертӣ

Диссертатсияи Хусайнов Рухулло Салоҳиддинович дар мавзӯи «Саҳми Абурайҳони Берунӣ дар инкишофи донишҳои риёзӣ дар асрҳои миёна», барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (Ph.D), доктор аз рӯи ихтисоси 07.00.10 – таърихи илм ва техника (таърихи математика), ки мутобиқи ихтисос ва соҳаи илмии шӯрои диссертатсионии 6D.KOA-61 омода гардидааст, ба ҳимоя қабул намудан мумкин аст.

Қарори комиссияи экспертӣ

Дар асоси банди 56 (61) Низомномаи намунавӣ оид ба Шӯрои диссертатсионӣ (Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳти №267 аз

30.06.2021) комиссияи экспертии шӯрои диссертациони 6D.KOA-61 қарор менамояд:

1. Мавзӯ ва мазмуни диссертатсияи Ҳусайнов Рухулло Салоҳиддинович дар мавзӯи «Саҳми Абурайҳони Берунӣ дар инкишофи донишҳои риёзӣ дар асрҳои миёна», барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (Ph.D), доктор аз рӯйи ихтисоси 07.00.10 – таърихи илм ва техника (таърихи математика) ва соҳаи илмии шӯрои диссертациони 6D.KOA-61 назди Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав» мувофиқ мебошад.

2. Дар диссертатсия нуқтаҳои илмие ба ҳимоя пешниҳод шуданд, ки дар соҳаи таърихи математика нағзони илмӣ маҳсуб меёбанд. Натиҷаҳо, ҳулосаҳо ва тавсияҳои муаллиф паҳлуҳои назариявӣ ва амалии таърихи илму техникаро дар мисоли таърихи математика тақмил медиҳанд ва барои омӯзиши таърихи математика дар осори донишмандони асримиёнагии форс-тоҷик муътамадона мусоидат менамоянд.

3. Тибқи ҳадафи таҳқиқоти диссертатсионӣ барои нахуст ба таври комил донишҳои риёзӣ (математика ва геометрия) дар осори энциклопедисти асримиёнагии форс-тоҷик Абурайҳони Берунӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон мавриди баррасӣ қарор гирифтааст.

4. Шумора ва сифати мақолаҳои дар маҷаллаҳои тақризшавандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон банаҷррасидаи доғталаби дараҷаи илмӣ ба талаботи “Низомномаи Муассисаи давлатии “Комиссияи олии асттестациони назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон””, “Низомномаи намунавӣ оид ба шӯрои диссертатсионӣ” ва меъёрҳои “Тартиб додани дараҷаҳои илмӣ ва унвони илмӣ (дотсент, профессор)” пурра ҷавобгӯ мебошанд. Натиҷаҳо ва нуқтаҳои илмии ба ҳимоя пешниҳодшуда саҳми шахсии муаллифи диссертантро ифода менамоянд.

5. Дар диссертатсия тамоми адабиёти истифодашуда бо ишора ба муаллифон ва маъхазҳо тавассути иқтибосоварӣ, ба расмият дароварда шуда, пурра риоя шудааст.

Диссертатсияи Хусайнов Рухулло Салоҳиддинович дар мавзӯи «Саҳми Абурайҳони Берунӣ дар инкишофи донишҳои риёзӣ дар асрҳои миёна» барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (Ph.D), доктор аз рӯйи ихтисоси 07.00.10 – таърихи илм ва техника (таърихи математика), ба шӯрои диссертатсионии 6D.KOA-061 дар назди МДТ “Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав” амалкунанда барои ҳимоя пешниҳод карда шавад.

Муқарризони расмӣ аз рӯйи диссертатсия шахсони зерин таъйин карда шаванд:

- **Қурбонов Баҳром Раҳмонович**, доктори илмҳои таърих, профессор, ноиби ректори Донишқадаи исломии Тоҷикистон ба номи Абуҳанифа Имоми Аъзам;

- **Раҳимова Шаҳноза Каримовна**, номзади илмҳои таърих, сардори раёсати илм ва инноватсия ва робитаҳои байналмилалӣ Донишқадаи кӯҳию металлургии Тоҷикистон.

Ба ҳайси муассисаи пешбари диссертатсия **Донишгоҳи давлатии Данғара** таъйин карда шавад.

Барои нашри эълон оид ба ҳимоя ва ҷойгир намудани диссертатсия ва автореферат дар сомонии Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷозат дода шавад.

Барои чопи автореферат бо ҳуқуқи дастнавис иҷозат дода шавад.

Раиси комиссия:

доктори илмҳои педагогӣ, профессор

Сатторов А.Э.

Аъзоёни комиссия:

доктори илмҳои физикаю математика,
дотсент

Шамсудинов Ф.М.

номзади илмҳои таърих

Ҳасанов Д.Р.

Тасдиқ мекунам:

Сардори шӯъбаи кадрҳо ва корҳои махсуси

МДТ ДДБ ба номи Носири Хусрав

20.04.2024

Илдукурзод Ҷ.А.